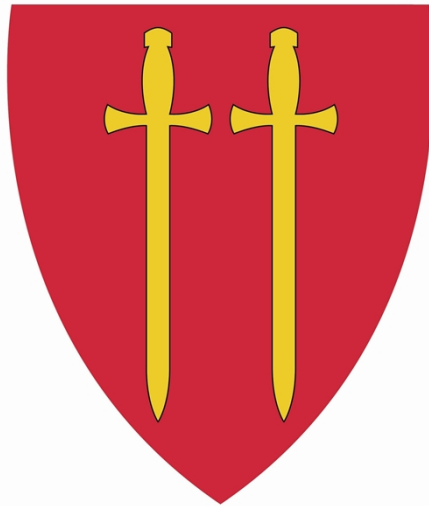

HÆGEBOSTAD KOMMUNE

PLAN FOR ELEVENES SKOLEMILJØ

GJELDENE FRA 1.3.24

Innhold

1.0	Formål.....	2
2.0	Definisjoner på krenkende atferd og handlinger	4
3.0	Forebyggende og holdningsskapende arbeid	4
4.0	Aktivitetsplikt	5
4.1	Plikt til å følge med	5
4.1.1.	Rutiner for avdekking:.....	6
4.2	Undersøke	6
4.2.1	Innblikk	6
4.2.3	Klassetrivsel.no	6
4.3	Sette inn tiltak.....	6
4.3.2	Evaluering av tiltak	7
4.3.3	Rutine for oppfølging ved mistanke og kjennskap til krenkende atferd:.....	7
5.0	Kontinuerlig og systematisk arbeid	9
5.1	Årshjul for § 9A.....	9
6.0	Rutiner for elevenes psykososiale miljø; §9A-5 og skoleeiers ansvar	12
6.1	Rutine 1: Håndtering av saker som gjelder ansatte som krenker elever	12
6.2	Rutine 2: Tydeliggjøre skoleeiers ansvar når saker ikke blir løst i skolen	12
6.3	Rutine 3: Hvordan skal henvendelser fra foreldre til kommunedirektør håndteres.....	12
6.4	Statsforvalteren sin håndhevingsordning av aktivitetsplikten i enkeltsaker jmf § 9A - 6.....	12
	Vedlegg 1.....	14
	VARSLINGSSKJEMA TIL REKTOR.....	14
	Vedlegg 2.....	15
	Aktivitetsplan jfr opplæringslova kapittel 9A	15
	Vedlegg 1: «Melding til rektor ved krenkende atferd».....	19
	Vedlegg 2: Oppsett: Plan for tiltak vedr. aktivitetsplikt.....	20

1.0 FORMÅL

Formål med denne planen er å ivareta opplæringsloven Kapittel 9A som omhandler elevenes skolemiljø, det vil si i skoletida, i skolefritidsordninga og på leksehjelpa jfr § 9A-1.

Videre §§ 9A-2: «Alle elever har rett til et godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring».

Og §§ 9A-3: «Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vold, diskriminering, og trakassering». Dette inkluderer mobbing som skjer utenfor skoletida, men som kan få innvirkning på skoledagen for eksempel digital eller skjult mobbing. Det er den enkelte elevs subjektive opplevelse av å bli krenket, som er utgangspunktet for skolens håndtering av opplæringsloven § 9A.

Og §§ 9a-4: Alle som arbeider på skolen, skal følge med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenkelser som mobbing, vold, diskriminering og trakassering dersom det er mulig. Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeier i alvorlige tilfeller. Ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarest undersøke saken. Når en elev sier at skolemiljøet ikke er trygt og godt, skal skolen så langt det fins egne tiltak sørge for at eleven får et trygt og godt skolemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse viser at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Skolen skal sørge for at involverte elever blir hørt. Hva som er best for elevene, skal være et grunnleggende hensyn i skolen sitt arbeid.

Skolen skal lage en skriftlig plan når det skal gjøres tiltak i en sak. I planen skal det stå

- a) hvilke problem tiltakene skal løse.
- b) hvilke tiltak skolen har planlagt.
- c) når tiltakene skal gjennomføres.
- d) hvem som er ansvarlig for gjennomføringen av tiltakene.
- e) når tiltakene skal evalueres.

Skolen skal dokumentere hva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikta etter første til femte ledd.

Og §§ 9 a-5: Skjerpa aktivitetsplikt dersom en som arbeider på skolen, krenker en elev. Dersom en som arbeider på skolen, får mistanke om eller kjennskap til at en annen som arbeider på skolen, utsetter en elev for krenkelser som mobbing, vold, diskriminering og trakassering, skal vedkommende straks varsle rektor. Rektor skal varsle skoleeier. Dersom det er en i ledelsen ved skolen som står bak krenkelsen, skal skoleeier varsles direkte av den som fikk mistanke om eller kjennskap til krenkelsen.

Undersøkelse og tiltak etter [§ 9 A-4](#) tredje og fjerde ledd skal settes i gang straks.

Hægebostad kommune legger vekt på:

- at det arbeides kontinuerlig, langvarig og systematisk med elevenes skolemiljø
- at skolen, elevene og foresatte samarbeider om det forebyggende og holdningsskapende arbeidet.
- at tydelig ledelse er en forutsetning for å forebygge, avdekke og håndtere krenkende ord og handlinger. Dette inkluderer også digital/skjult mobbing.
- at alle ansatte ved skolen har en aktivitetsplikt til å følge med, gripe inn og varsle. Skolen har plikt til å undersøke saken og sette inn tiltak dersom de får kjennskap eller mistanke om at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Dersom det er en ansatt som krenker/mobber en elev skal undersøkelser og tiltak settes i gang straks, jfr. § 9a-5. Rektor/enhetsleder skal varsle skoleeier. Dersom det rektor/enhetsleder som krenker/mobber skal skoleeier varsles direkte av den som fikk mistanke/kjennskap til krenkelsen/mobbingen.

For å oppnå målene bygger denne planen på følgende prinsipper:**A. Forebygging og holdningsskapende arbeid**

Tiltak som reduserer risikoen for at elever blir utsatt for krenkende ord og handlinger inkludert digital og skjult mobbing.

B. Avdekking

Metoder og rutiner skolene bruker for å avdekke at elever blir utsatt for krenkende ord og handlinger, inkludert digital og skjult mobbing.

C. Aktivitetsplikt.

Tiltak og rutiner for problemløsning. Når det gjelder sanksjoner skolene bruker overfor elever som utøver krenkende ord og handlinger, og digital og skjult mobbing vises det til ordensreglementet.

D. Kontinuerlig, langvarig og systematisk arbeid

Skolenes systematiske arbeid for å sikre elevene et trygt og godt skolemiljø.

2.0 DEFINISJONER PÅ KRENKENDE ATFERD OG HANDLINGER

Krenkende atferd er en fellesbetegnelse på alle former for atferd som uoverlagt eller tilsiktet rammer andre mennesker fysisk eller psykisk. Krenkende atferd kan skje som en enkelt handling eller være gjentakende. Krenkende atferd er handling som utføres uten respekt for andres integritet. Mye av den krenkende atferden kan være skjult og det er viktig at voksne er tett på elevene og observerer i timer og friminutt hva slags kommunikasjon og samspill elevene har seg imellom.

Mobbing av barn er *«handling fra voksne og/eller barn som hindrer opplevelsen av å høre til, å være en betydningsfull person i fellesskapet og muligheten til medvirkning»*.

Kilde: (Lund, Helgeland og Kovac, 2017).

Andre kjennetegn på mobbing:

1. En aggressiv handling rettet mot et offer, av en eller flere sammen
2. Et ujevnt styrkeforhold mellom den eller de som mobber og den som blir mobbet
3. At det foregår over tid

Kilde:(www.laringsmiljosenteret.no)

Utestenging betyr at noen blir holdt utenfor en gruppe eller klasse.

Vold innebærer at noen bruker fysisk og/eller psykisk makt for å skade andre.

Rasisme innebærer at noen blir forskjellsbehandlet eller plaget, for eksempel fordi de har en annen hudfarge eller snakker et annet språk.

Diskriminering betyr at en person blir dårligere behandlet eller trakassert, for eksempel på grunn av kjønn, legning, funksjonsevne, tro, hudfarge eller opprinnelse.

Digital krenkelse betyr at noen bruker internett, mobil eller e-post for å sende og spre ondsinnede meldinger, filmer eller bilder av en person/situasjon.

Kilde: Utdanningsdirektoratet/regelverk

3.0 FOREBYGGENDE OG HOLDNINGSSKAPENDE ARBEID

Opplæringsloven § 9A-3: *«Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering. Skolen skal arbeide kontinuerleg og systematisk for å fremje helse, miljøet og tryggleiken til elevane, slik at krava i eller i medhald av kapitlet blir oppfylte»*. Rektor har ansvaret for at dette blir gjort.

Det er enighet om følgende strategier for forebyggende og holdningsskapende arbeid:

- Arbeid med å utvikle elevenes sosiale og emosjonelle kompetanse. LINK/Livet og sånn.
- Tydelig og involvert skoleledelse
- Fokus på tydelig klasseledelse
- Vaktordningen
- Systematisk internkontroll og dokumentasjon av elevenes skolemiljø
- Foreldremedvirkning gjennom rådsorganene som foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU), skolemiljøutvalget (SMU) og samarbeidsutvalget (SU) jmf. §9A-9
- Elevmedvirkning gjennom elevsamtaler, klassemøter og elevråd, skolemiljøutvalget (SMU), og samarbeidsutvalget (SU) jmf §9A-8
- Trivselsledere – barnetrinn
- Sosillærere
- Informere alle ansatte, foreldre og elever om Plan for elevenes skolemiljø (se vedlagt årshjul).

4.0 AKTIVITETSPLIKT

Opplæringsloven § 9 A-4 handler om Aktivitetsplikten for å sikre at elever har et trygt og godt psykososialt skolemiljø. Det vil si at **alle som arbeider på skolen**, skal følge med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vold, diskriminering og trakassering dersom det er mulig.

Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeier i alvorlige tilfeller. Ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarest undersøke saken.

Når en elev sier at skolemiljøet ikke er trygt og godt, har skolen plikt til å undersøke og sette inn egnede tiltak, for å sørge for at eleven får et trygt og godt skolemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse viser at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Skolen skal sørge for at involverte elever blir hørt. Hva som er best for elevene, skal være et grunnleggende hensyn i skolen sitt arbeid.

Skolen skal lage en skriftlig plan når det skal settes inn tiltak i en sak. I planen skal det stå:

- a) Hvilke problem tiltakene skal løse
- b) Hvilke tiltak skolen har planlagt og hvorfor disse tiltakene er valgt og hvordan de er vurdert som barnets beste og vektet mot andre hensyn. Kravet om at eleven skal bli hørt og at elevens beste skal være et grunnleggende hensyn skal tolkes i samsvar med barnets rett til å bli hørt jmf Grunnloven og barnekonvensjonen.
- c) Når tiltakene skal gjennomføres
- d) Hvem som er ansvarlig for gjennomføringa av tiltakene.
- e) Når tiltakene skal evalueres.

Skolen skal dokumentere hva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikten. Se vedlegg 2.

Skolens plikt til å handle i mobbesaker er skjerpet og konkretisert gjennom en ny aktivitetsplikt. Kravet i tidligere kap. 9a om enkeltvedtak ble ikke videreført i nytt kap. 9A. Aktivitetsplikten består av fem handlingsplikter.

Dersom en som arbeider på skolen får mistanke om eller kjennskap til at en annen som arbeider på skolen utsetter en elev for krenkelser som mobbing, vold, diskriminering, eller trakassering, skal vedkommende straks varsle rektor. Hvis det er en i ledelsen som står bak krenkelsen, skal skoleeier varsles direkte av den som fikk mistanke om eller kjennskap til krenkingen (§9A-5).

4.1 Plikt til å følge med

Alle som arbeider ved skolen skal være årvåkne og aktivt observere hvordan elevene agerer hver for seg og seg imellom. Det er lav terskel for å bry seg om hva elevene holder på med og hvordan de har det.

Avdekking av krenkende atferd kan også skje ved at de som arbeider i skolen, elever, og/eller foresatte melder fra om at noen opplever krenkende ord og/eller handlinger eller blir utsatt for digital/skjult mobbing.

4.1.1. Rutiner for avdekking:

Tiltak	Ansvar
Daglig kontakt med elevene	Alle ansatte/rektor
Utviklingssamtaler med foreldre to ganger pr. år.	Kontaktlærer/rektor
Elevsamtaler minst to ganger pr. år	Kontaktlærer
Årlig elevundersøkelse fra Udir for 7. trinn. Foreldreundersøkelsen 1 – 7. trinn annen hvert år	Rektor/kontaktlærer FAU/rektor
Lage sosiogram ved behov	Rektor/kontaktlærer
Årlig lokal trivselsundersøkelse 1.-7. trinn	Rektor/sosiallærer
Inkluderende skolemiljø er jevnlig tema i personalet, i klassemøter, på foreldremøter, i elevråd, i FAU og SMU.	Rektor/alle ansatte

4.2 Undersøke

Formål med undersøkelsen er:

- Å få frem fakta i situasjonen
- Bakgrunn for elevens opplevelse
- Hvilke forhold i elevens omgivelser som påvirker hvordan han/hun opplever skolemiljøet.

Skolen må igangsette undersøkelser innen en uke fra de ble kjent med krenkelsene. Forhold som ligger bakover i tid eller er utenfor skoletid og skolens område, kan også komme inn i undersøkelsen. Ansvar for undersøkelsene ligger hos rektor, men oppgavene kan delegeres til andre som arbeider ved skolen.

4.2.1 Innblikk

Skolen kan i undersøkelsesfasen ta i bruk verktøyet «Innblikk». Det er et observasjons- og samtaleverktøy som er spesielt utviklet for å avdekke skjult mobbing. «Innblikk» er utarbeidet av Tove Flack.

4.2.2 UDIR

Skolen kan bruke UDIR sine råd/tips ved undersøkelser: [Skolemiljøtiltak - undersøke | udir.no](https://www.udir.no/skolemiljotiltak-undersoke)

4.2.3 Klassetrivsel.no

Dette er et verktøy for å kartlegge læringsmiljøet som kan brukes ved behov.

4.3 Sette inn tiltak

I samarbeid med eleven, foreldre og skolen, utarbeides det tiltak. Tiltakene som settes inn skal være egnet og vurdert å være til barnets beste. Barn har rett til å bli hørt, men plikten til å sette inn tiltak kan også gjelde selv om barnet uttrykker å ha det greit eller ikke ønsker et tiltak. Valg av tiltak gjøres ut fra en vurdering av hva som er barnets beste og hvor ulike hensyn vektas mot hverandre.

4.3.1: UDIR:

Ved utarbeidelse av tiltak kan skolen bruke tipsene på UDIR.no: [Tiltak i skolemiljø saker | udir.no](https://udir.no)

4.3.2 Evaluering av tiltak

Vurdere om tiltakene har fungert etter hensikten og om eleven har fått et trygt og godt skolemiljø.

4.3.3 Rutine for oppfølging ved mistanke og kjennskap til krenkende atferd:

	Oppgave	Ansvar	Dokumentasjon
1.	Den som observerer griper inn om det er en pågående situasjon, og håndterer den hensiktsmessig.	Den som observerer.	Melding til rektor ved uønsket atferd
2.	Den som observerer varsler til rektor.	Den som observerer	Melding til rektor ved uønsket atferd
3.	Undersøkelser og observasjon settes i gang umiddelbart.	Rektor/ kontaktlærer	Melding til rektor ved uønsket adferd. Undersøkelsene dokumenteres.
4.	Samtaler med eleven som opplever seg krenket, for å skaffe informasjon og gi støtte. Skolen skal sikre at elevens egen subjektive opplevelse kommer fram	Rektor/ kontaktlærer	Referat
5.	Samtale med eleven som krenker. Er det flere som krenker eller har krenket, snakkes det med én om gangen. Gjøre avtaler om oppfølging.	Rektor/ kontaktlærer	Referat
6.	Samtaler med foresatte til eleven som opplever seg krenket. Skolen har ansvar for å legge til rette for et godt samarbeid når det gjelder tiltak som kan/bør gjøres.	Rektor/ kontaktlærer	Referat
7.	Samtale med foresatte til den som har krenket en annen. Skolen har ansvar for å legge til rette for et godt samarbeid når det gjelder tiltak som kan/bør gjøres.	Rektor/ kontaktlærer	Referat
8.	Rektors vurdering etter fakta-innhenting (undersøkelser for eksempel ved bruk av observasjon)	Rektor	Skriftlig plan
9.	Tiltak iverksettes og prosess dokumenteres gjennom en skriftlig plan.	Rektor	Skriftlig plan

			Se vedlegg 2
10.	Evaluerings av tiltak	Rektor	Skriftlig plan Se vedlegg 2
11.	Oppfølging Problemsituasjonene følges inntil involverte elever føler det trygt og godt i skolemiljøet. Alle involverte elever skal følges opp	Rektor	Skriftlig plan Se vedlegg 2
12.	Dersom krenkende atferd ikke opphører, kan andre eksterne parter inn i saken, for eksempel PPT, tverrfaglig utvalg, barnevern, politi eller konfliktråd. Skoleeier skal varsles.	Rektor	Skriftlig plan
13.	Hvis det er voksne ved skolen som krenker elever, plikter observatør å melde til rektor som videre melder til skoleeier. Hvis det er noen i ledelsen som krenker elever, kontaktes skoleeier direkte. Undersøkelse iverksettes umiddelbart.	Rektor	Referat

Alle elever og foresatte skal oppleve å bli tatt på alvor, når de kommer til skolen med bekymring om at en elev blir utsatt for krenkende ord eller handlinger. Skolen tar ansvar og initiativ for å stoppe slik atferd. Elever som har opplevd å bli utsatt for, eller selv har utsatt andre for krenkende ord eller handlinger, skal vite at de blir fulgt opp av skolen også etter at den krenkende atferden er avsluttet. Rektor har det overordnede ansvaret for at skolen følger opp saker som gjelder det psykososiale miljøet.

5.0 KONTINUERLIG OG SYSTEMATISK ARBEID

Opplæringsloven § 9A-3 «Skolen skal arbeide kontinuerleg og systematisk for å fremje helsa, miljøet og tryggleiken til elevane, slik at krava i eller i medhald av kapitlet blir oppfylte. Rektor har ansvaret for at dette blir gjort».

Skolene skal ha nulltoleranse mot mobbing og skal arbeide gjennom skoleåret med å utvikle et godt skolemiljø. Arbeidet skal være gjennomtenkt og planmessig. Planene og rutineene må være innarbeidet og følges opp av de involverte når det jobbes med saker som vedrører skolemiljøet til elevene.

Hægebostad kommune har utarbeidet en plan for elevenes skolemiljø som gjelder for alle grunnskolene; «Plan for elevenes skolemiljø Hægebostad kommune». Skolens ledelse har ansvaret for den daglige oppfølgingen av planen for elevenes skolemiljø. Planene skal bidra til at elevene i Hægebostad kommune opplever et trygt og godt skolemiljø. For å sikre at dette blir dynamiske plandokumenter, må planene og årshjulet være kjent for alle parter i skolemiljøet:

5.1 Årshjul for § 9A

Årshjul for Hægebostadsskolen kapittel 9A:			
Tid	Tiltak	Hvordan	Ansvar
August	Opplæring og informasjon til alle som arbeider ved skolen om §9A, ordensreglementet og Plan for elevenes skolemiljø. Viktige stikkord å samtale om: Hva fremmer et godt skolemiljø? - Trivselstiltak - Vaktordning Hvordan forebygge mobbing? - Kjennetegn på krenkende atferd og mobbing Hvordan håndterer vi krenkende atferd? - Aktivitetsplikten - Varslingsrutiner - Undersøkelsespraksis; observasjoner, samtaler Når og hvordan skal skoleledelsen varsles?	Ved skolestart	Rektor
	Gjennomgang av vaktordningen med alle ansatte. Sikre en felles forståelse i personalet av rollen som vakt. - Hvordan utøver vi vakta? - Hvilke spørsmål stiller vi elevene når det skjer krenkende atferd? - Hvordan gripe inn uten å krenke elever?	Ved skolestart	Rektor

	Elevene orienteres om § 9A, ordensreglementet og Plan for elevenes skolemiljø. - Refleksjon og bevisstgjøring rundt krenkende atferd, elevens subjektive opplevelse og egen rolle.	Ved skolestart	Kontaktlærer
September	Foresatte blir informert om §9A, ordensreglementet og planene for elevenes skolemiljø. - Refleksjon og bevisstgjøring rundt krenkende atferd, elevens subjektive opplevelse og foreldrenes rolle. «Voksne skaper vennskap» - Hva kan foreldre gjøre for at barna skal trives? (f.eks lage felles kjøreregler for invitasjon av barn med hjem, ha lav terskel for å ta kontakt med andre foreldre.) Se FUG.no	Foreldremøter	Kontaktlærer
	Sikre at de foresatte er orientert om §9A, ordensreglementet og Plan for elevenes skolemiljø.	Infobrev til alle foresatte. Orientering på hjemmeside om skolemiljø og lenke til Plan for elevens skolemiljø og ordensreglementet	Rektor
	Skolemiljø er tema i elevrådet, FAU og skolemiljøutvalget. - Refleksjon og bevisstgjøring rundt krenkende atferd og forebygging av mobbing.		Rektor og elevråds-kontakt
	Tiltak og aktiviteter for å fremme et godt skolemiljø tas opp i elevråd	Elevråd	Elevråds-kontakt
Oktober	Trivselsundersøkelse Elevsamtaleeskjema Utviklingssamtale med foreldre	Skjema (lokale) Skjema/halvårsvurdering	Rektor/sos Kontaktlærer Kontaktlærer
	Funn i utviklingssamtalene drøftes	Rektor/kontaktlærer	Kontaktlærer
November	Presentere trivselsundersøkelser for personalet, i klassene, elevrådet, FAU og SMU. - Refleksjon-drøfting-tiltak.	Møter	Rektor, kontakt elevråd, kontaktlærer

Desember	Elevundersøkelsen – Udir obligatorisk for 7. trinn	Nettbasert	Rektor, kontaktlærer for 7. trinn
Januar	Gjennomgå «Planen for elevenes skolemiljø». For alle ansatte.	Rektor	
Februar	Resultater fra elevundersøkelsen (Udir) drøftes i personalet, elevrådet, FAU og skolemiljøutvalget. - Forebyggende tiltak	Møter	Rektor, elevråds-kontakt
Mars	Vurdere behov for gjennomføring av kommunens foreldreundersøkelse Elevskjema/Elevsamtale	Foreldre Møter	Rektor/ kontaktlærer Rektor/ sosiallærer Kontaktlærer
Mars/April	Utviklingssamtale med foreldre	Foreldre	Kontaktlærer
Mai	Evaluerings av skolens oppfølging av §9A og Plan for elevenes skolemiljø i personalet, elevrådet, FAU og i SMU	Møter	Rektor, elevråds-kontakt, kontaktlærer
Juni	Oppfølging og muntlig rapport fra rektor til skoleeier om § 9A. Evaluerings av Plan for elevenes skolemiljø, Hægebostad kommune.	Møter, rapport Ledermøte skole	Skoleeier og enhetsledere Skoleeier
Hver måned	I forbindelse med samarbeidsmøte for oppvekst ca. hver 6. uke gir rektorene rapport til skoleeier om antall varslinger om krenkende atferd og antall aktivitetsplaner.	Varslings-skjema til rektor.	Skoleeier

6.0 RUTINER FOR ELEVENES PSYKOSOSIALE MILJØ; §9A-5 OG SKOLEEIERES ANSVAR

6.1 Rutine 1: Håndtering av saker som gjelder ansatte som krenker elever

Det vises her til Opplæringsloven §9A-5. «*Dersom ein som arbeider på skolen får mistanke om eller kjennskap til at ein annan som arbeider på skolen, utset ein elev for krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering,...*». Vedkommende skal straks varsle rektor ved å bruke varslingskjemaet, vedlegg I. Rektor skal videre varsle skoleeier (kopi av varslingskjema oversendes skoleeier).

Hvis en i skolens ledelse står bak krenkelsen, skal skoleeier varsles direkte av den som fikk mistanke.

- Det er viktig å holde saken på et lavest mulig nivå
- Alle parter skal bli hørt og være delaktig i prosessen.
- Eleven selv må fortelle om sin subjektive opplevelse av skolemiljøet; ikke at opplevelsen blir formidlet eller tolket av andre (foreldre, venner, lærere, osv)

6.2 Rutine 2: Tydeliggjøre skoleeiers ansvar når saker ikke blir løst i skolen

I alvorlige saker skal rektor varsle skoleeier jmf. Opplæringsloven. 9A-4 andre ledd. Det er skoleeiers plikt jmf. Opplæringsloven §10-8 å sørge for at alle som er omfattet av aktivitetsplikten har fått nødvendig kompetanse til å gjøre korrekte vurderinger. Skoleeier må vurdere om saken er så alvorlig at det trengs bistand fra andre. **Alvorlige saker** er særlig **voldelige og integritetskrenkende saker** og når skolen **over tid ikke har klart å løse saken**. Status i denne type saker gjennomgås i regelmessige møter mellom rektor og virksomhetsleder.

6.3 Rutine 3: Hvordan skal henvendelser fra foreldre til kommunedirektør håndteres

Kommunedirektør undersøker med rektor hva som er gjort og om skolen har oppfylt Opplæringsloven §9A.

- Skolen har en plikt til å sette inn tiltak så lenge eleven ikke har et trygt og godt skolemiljø.
- Synspunkta til eleven skal «*tilleggjast behørig vekt i samsvar med dets alder og modenskap*». <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/tiltak-skolemiljo/skolemiljotiltak-vurdering-av-elevens-beste/>
- Skolen må gjøre en selvstendig vurdering basert på faglig kompetanse om hvilke tiltak som er til det beste for den enkelte elev. Hva som er til det beste for eleven, samsvarer ikke nødvendigvis med hva eleven selv eller hva foreldrene ønsker.
- Skolen må forsøke å finne den løsningen som best tar vare på retten til et trygt og godt skolemiljø for alle elevene.
<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/tiltak-skolemiljo/skolemiljotiltak-vurdering-av-elevens-beste/>

6.4 Statsforvalteren sin håndhevsingsordning av aktivitetsplikten i enkeltsaker jmf § 9A - 6

Foreldre som ikke er fornøyd med oppfølgingen av aktivitetsplikten og Opplæringsloven § 9A, kan klage til Statsforvalteren. Hvis ikke aktivitetsplikten er oppfylt, kan Statsforvalteren fatte et

enkeltvedtak som gir skoleeier ansvar for å finne en løsning på saken som sikrer eleven et trygt og godt skolemiljø, eller selv vedta hvilke tiltak som skal settes inn i skolen. Å melde fra til Statsforvalteren er aktuelt hvis saken allerede er tatt opp med rektor (§ 9A- 6).

<https://www.udir.no/regelverkstolkninger/opplaring/Laringsmiljo/skolemiljo-udir-3-2017/7.-a-melde-saken-til-fylkesmannen/> .

Vedlegg 1

VARSLINGSSKJEMA TIL REKTOR

OBSERVASJON VEDRØRENDE ELEVENES SKOLEMILJØ

Dato for observasjon:	Sted:
Elever involvert i hendelsen: (Elevenes navn, klasse)	
Beskrivelse av hendelsen: (Hva er observert? Mobbing, vold, rasisme, diskriminering, utestengning, digital krenkelse, annen form for krenkende ord/handling).	
Hvordan er dette håndtert av melder?	
Underskrift og dato:	

Varslingsskjema leveres til rektor.

Videre behandling:	
Underskrift og dato: (Rektor)	

Vedlegg 2

Aktivitetsplan jfr opplæringslova kapittel 9A

«Aktivitetsplikt for å sikre at elevar har eit trygt og godt psykososialt skulemiljø» §9A-4

«Skulen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering.» §9A-3

Skulen vil gjennom ulike tiltak i aktivitetsplanen, og i samarbeid med føresette og elev, arbeide for at eleven sin rett til eit trygt og godt skulemiljø blir oppfylt.

Planen gjeld for:	
Trinn:	Skule:

Varslinga blei mottatt:	
Dato:	Mottakar:
Bakgrunn for varsling av problemet:	

Informasjon om undersøkingar skulen har gjort:

Tiltak 1	
Kva for tiltak	
Grunngjeving for tiltaket	
Tiltaket blir satt igang	
Ansvar for tiltaket	
Dato og deltakarar på evalueringsmøte/samtale	

Tiltak 2	
Kva for tiltak	
Grunngjeving for tiltaket	
Tiltaket blir satt igang	
Ansvar for tiltaket	
Dato og deltakarar på evalueringsmøte/samtale	

Tiltak 3	
Kva for tiltak	
Grunngjeving for tiltaket	
Tiltaket blir satt igang	
Ansvar for tiltaket	
Dato og deltakarar på evalueringsmøte/samtale	
Merknader:	

Planen er utarbeida (dato):	Medverkande:
-----------------------------	--------------

SIGNATUR REKTOR:
